

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡≡≡ Izpitna pola 2 ≡≡≡

Obča geografija – Geografija Slovenije

Sreda, 5. junij 2013 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 4 strani, od tega 1 prazno.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. Obkrožite ustrezno črko pri posameznem dejavniku glede na to, ali ima pozitiven (P) ali negativen (N) vpliv na zgostitev prebivalstva.

stik kopnega z morjem	P	N
osojno pobočje v zmerno toplem pasu	P	N
območje tundre	P	N
velike zaloge rudnega bogastva	P	N
razvitost prometnega sistema	P	N

(2 točki)

2. Obkrožite, kakšna poselitev je značilna za nižavja v ekvatorialnih predelih, in razložite zakaj.

redka poselitev gosta poselitev

Razlaga: _____

(2 točki)

3. Izračunajte manjkajoče podatke v preglednici.

Država	Rodnost (‰)	Smrtnost (‰)	Naravni prirastek (‰)
Japonska (l. 2004)	9		1
Egipt (l. 2004)		6	20
Romunija (l. 2004)	10	12	

(Vir: Natek, K., in Natek, M., 2006: Države sveta, str. 141, 266 in 395. Mladinska knjiga. Ljubljana)

(2 točki)

4. Opišite dve značilnosti prebivalstva v Egiptu, ki sta posledici naravnega gibanja prebivalstva v tej državi, prikazanega v preglednici v 3. nalogi.

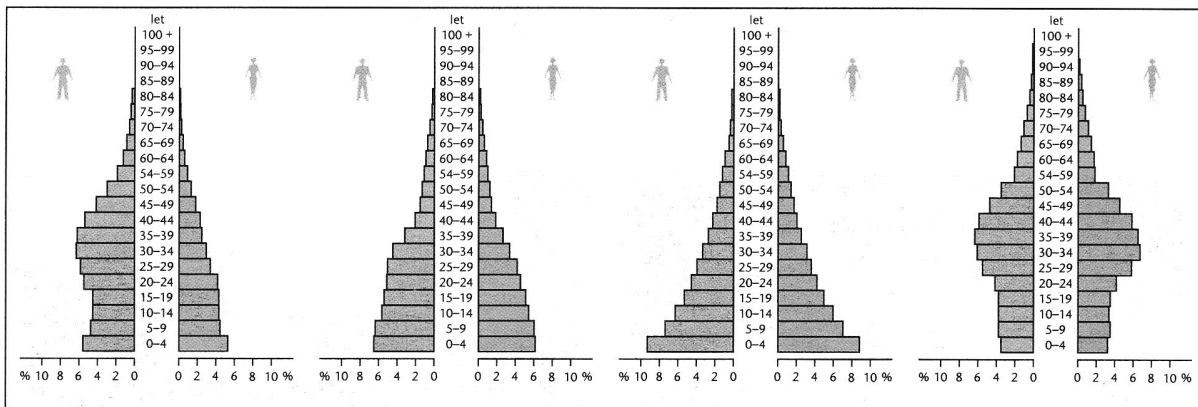
1 _____

2 _____

(2 točki)

5. Starostne piramide na sliki 1 pripadajo državam s temi značilnostmi:
- 1 razvita industrijska država,
 - 2 država, proizvajalka nafte,
 - 3 razvijajoča se država,
 - 4 zelo slabo razvita muslimanska država.

Številko, ki označuje posamezno značilnost, napišite na črto nad ustrezno starostno piramido.

Slika 1

(Vir: Senegačnik, J., 2011: Svet: geografija za 2. letnik gimnazij. Delovni zvezek, str. 11. Modrijan. Ljubljana)

(2 točki)

Slovenija 1

6. Na črto pred trditev napišite DA, če je pravilna, in NE, če je napačna.

_____ Krnice so značilne za kraški relief.

_____ Pivška kotlina je del Notranjskega podolja.

_____ Za Brkine je značilen rečni relief.

(2 točki)

7. K številkam v preglednici pripišite tipe reliefa, ki so značilni za območja, označena na sliki 1 v Prilogi k Izpitni poli 2.

	Tip reliefa
1	
2	
3	

(2 točki)

8. Napišite ledeniško reliefno obliko, ki jo ponazarja slika 2 v Prilogi k Izpitni poli 2.

(1 točka)

9. Opišite, zakaj je kraško površje manj primerno za kmetijstvo.

(1 točka)

10. Obkrožite črki pred reliefnima enotama, na katerih so zemeljski plazovi in usadi pri nas najpogostejši. Pojasnite vpliv kamninske podlage na veliko pogostost zemeljskih plazov v Obpanonskih pokrajinah.

- A nižina
- B gričevje
- C hribovje
- D gorovje

Pojasnitev: _____

(2 točki)

11. Imenujte reliefno obliko, ki je na sliki 3 v Prilogi k Izpitni poli 2 označena s črko A, in opišite, zakaj ni smiselno graditi stanovanjskih objektov na območju, ki je označeno s črko B.

Reliefna oblika: _____

Opis: _____

(2 točki)

Slovenija 2

12. Imenujte osnovno skupino naselij, v katero uvrščamo Postojno.

(1 točka)

13. S številkami od 1 do 3 so označene različne oblike naselij. Pri vsaki povedi obkrožite tisto številko, ki označuje obliko naselja, značilnega za omenjene pokrajine.

1 samotne kmetije in zaselki 2 gručasta naselja 3 razložena naselja

V Predalpskih pokrajinah prevladujejo v višjih in strmih legah. 1 2 3

Značilna so za slemena vinorodnih gričevij Obpanonskih pokrajin. 1 2 3

Razporejena so po gričevjih Obsreozemskih pokrajin. 1 2 3

(2 točki)

14. Na sliki 4 v Prilogi k Izpitni poli 2 sta s črkama A in B označeni dve naselji različnega nastanka. Napišite črko, ki označuje suburbanizirano naselje, in opišite dve različni pokrajinski spremembi, ki sta nastali zaradi suburbanizacije.

Suburbanizirano naselje: _____

Opisa:

1 _____

2 _____

(3 točke)

15. Z opisom vzroka in posledice pojasnite demografsko značilnost pokrajine, ki je na sliki 5 v Prilogi k Izpitni poli 2 označena s črko A in je posledica neenakomernega regionalnega razvoja Slovenije.

(2 točki)

16. Glede na besedilo opišite dva vpliva ekološkega kmetovanja na trajnostni razvoj kulturne pokrajine zavarovanega območja.

**Praznik kozjanskega jabolka
2.–9. oktober 2011**

Praznik kozjanskega jabolka je tradicionalna, osrednja prireditve v Kozjanskem parku. Ekološke kmetije ponujajo stare sorte jabolk in zdrave kmetijske pridelke, pridelane sonaravno. S priveditvijo želijo prikazati skupno prizadevanje pri varstvu naravnih vrednot.

Najbolj tipični krajinski element v Kozjanskem parku so visokodebelni travniški sadovnjaki s starimi sortami jablan, ki so življenjski prostor številnim ogroženim vrstam ptic.

(Prirejeno po: <http://www.kozjanski-park.si/sl/projekti/kozjansko-jabolko>. Pridobljeno: 1. 3. 2012.)

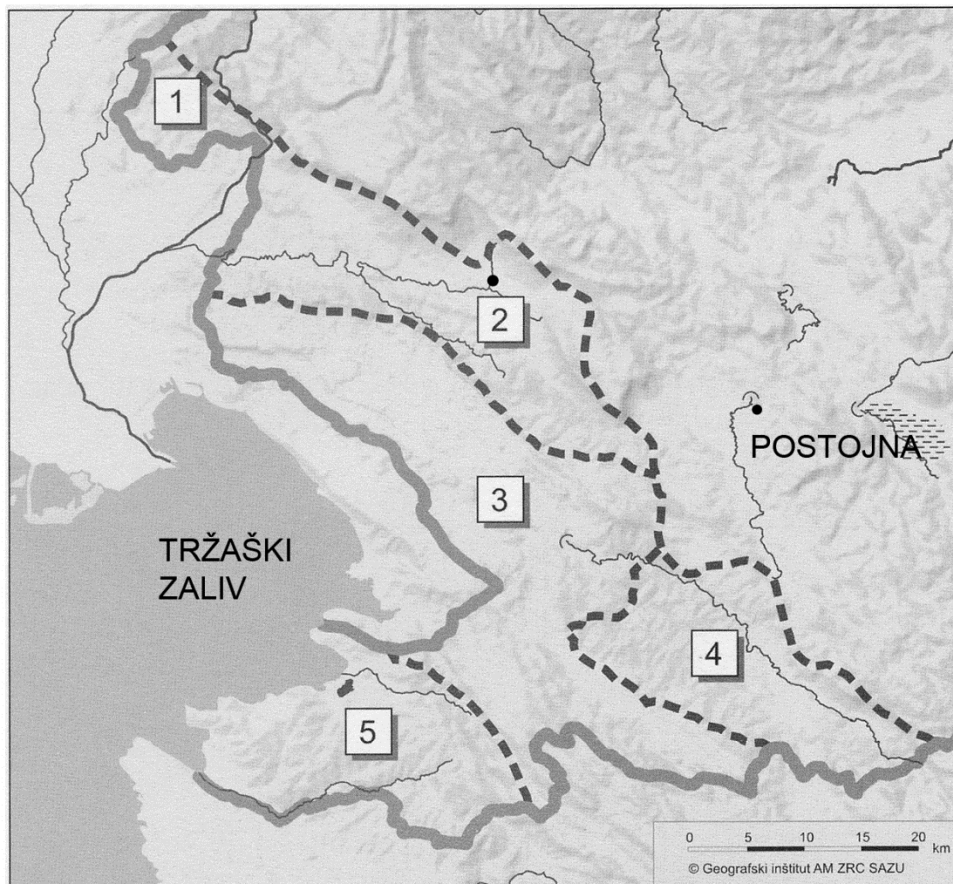
1 _____

2 _____

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 1

17. Imenujte pokrajini, ki sta na sliki 2 označeni s števkama 1 in 4.

Slika 2

(Prirejeno po: Dervarič, M., in drugi, 2005: Geografija na maturi, str. 184. Rokus. Ljubljana)

1 _____ 4 _____
(2 točki)

18. K posamezni trditvi, ki opisuje značilnosti nekaterih Obsredozemskih pokrajin, pripišite ustrezno številko s slike 2.

- ___ Flišna pokrajina, ki ima bolj značaj hribovja kot pa gričevja.
 ___ V pokrajini je največ oljčnih nasadov.
 ___ V pokrajini je mesto, ki je načrtno nastalo po 2. svetovni vojni.

(2 točki)

19. Imenujte gospodarsko središče doline, ki je na sliki 2 označena s številko 2, in napišite industrijsko panogo, ki se je razvila na podlagi prevladujoče kmetijske usmeritve v njegovi okolici.

Gospodarsko središče: _____

Industrijska panoga: _____

(2 točki)

20. Pojasnite, kako kamninska zgradba pokrajine, ki je na sliki 2 označena s številko 3, vpliva na nastanek turistično privlačnih naravnih znamenitosti.

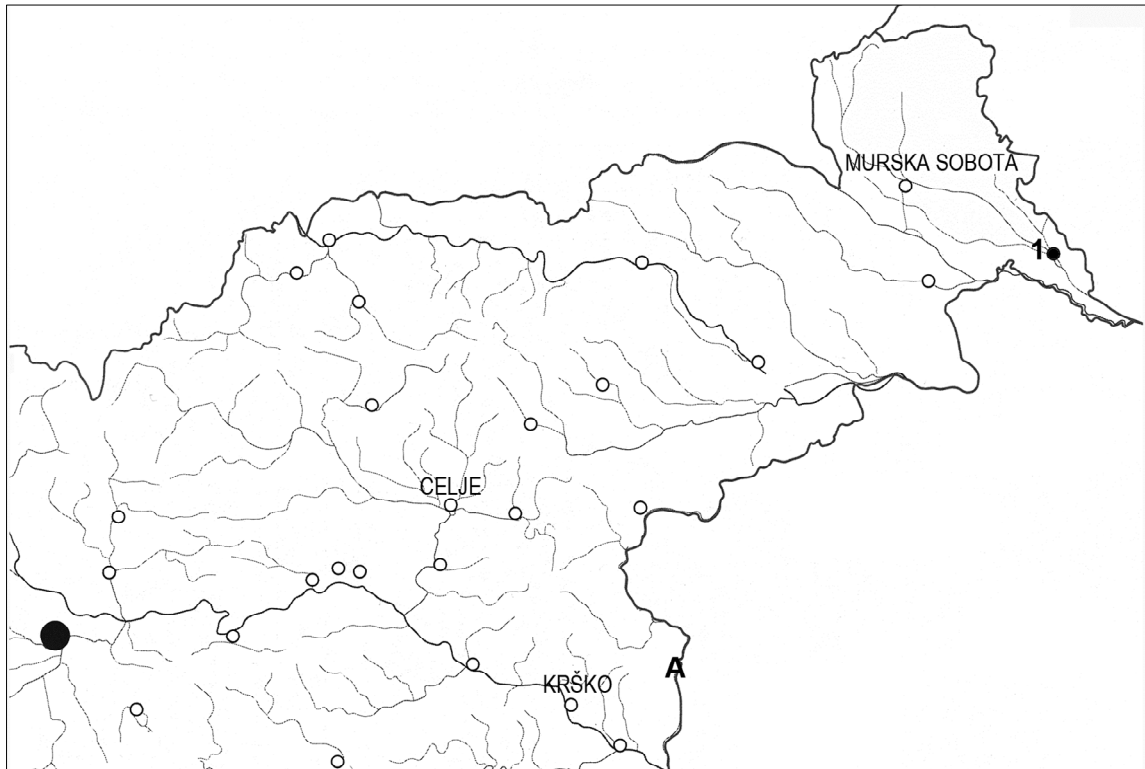
(2 točki)

21. Z opisom vzroka in posledice pojasnite, kako je litoralizacija vplivala na spreminjanje narodnostne sestave na slovenski obali.

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 2

22. Imenujte mesto, ki je na sliki 3 označeno s številko 1, in reko, ki je označena s črko A.

Slika 3

(Prirejeno po: Lipovšek, I., 2003: Geografija Slovenije 2, delovni zvezek, str. 18. DZS. Ljubljana)

1 _____ A _____ (2 točki)

23. Slika 6 v Prilogi k Izpitni poli 2 prikazuje delitev Obpanonskih pokrajin. Iz legende prepisite črko, s katero so označene tiste pokrajine, v katerih prevladujejo mlajši sedimenti. Svoje odločitev razložite.

Črka pokrajin: _____

Razlaga: _____

(2 točki)

24. Katera zemljiška kategorija (raba tal) prevladuje v pokrajinah, ki so v legendi slike 6 v Prilogi k Izpitni poli 2 označene s črko A? Opišite, zakaj v teh pokrajinah ni vinogradov.

Zemljiška kategorija: _____

Opis: _____

_____ (2 točki)

25. Obkrožite pokrajino, v kateri je bolj razvito kmetijstvo, in opišite vzrok za to.

Slovenske gorice

Haloze

Opis: _____

_____ (2 točki)

26. Predlagajte dva ukrepa, s katerima bi v manj razvitih pokrajinah Obpanonske Slovenije zmanjšali regionalne razlike.

1 _____

2 _____

_____ (2 točki)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran